

Sygn. akt IV KK 139/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Jarosław Matras

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

Protokolant Anna Kowal

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Zbigniewa Siejbika,

w sprawie **M. G.**

skazanego z art. 178 a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 6 października 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w C.

z dnia 4 grudnia 2015 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w części, w której nie orzeczono o
obligatoryjnym świadczeniu pieniężnym i w tym zakresie
przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C. wyrokiem z dnia 4 grudnia 2015 r., sygn. akt VII K .../15
uznał M. G. za winnego tego, że: w dniu 8 czerwca 2015 r. w Ś. znajdując się w

stanie nietrzeźwości z zawartością 0, 53 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu prowadził samochód marki Audi A3 nr rej. [...], tj. występku z art. 178a § 1 k.k. i za to, na podstawie tego przepisu, w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę 60 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 zł., na mocy art. 42 § 2 i art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat.

Wyrok ten uprawomocnił się z dniem 20 grudnia 2015 r. – nie był przez strony skarżony.

W dniu 20 kwietnia 2016 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego, który wyrok ten zaskarżył w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść skazanego, zarzucając mu: rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a to art. 49 § 2 k.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., polegające na nie orzeczeniu wobec M. G., w oparciu o ten przepis, obligatoryjnego świadczenia pieniężnego w kwocie co najmniej 5.000 zł. za przypisane mu przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. i wniósł o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do merytorycznego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w C.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest w sposób oczywisty zasadna, jakkolwiek zawarty w niej wniosek został sformułowany wadliwie.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że zaskarżony kasacją wyrok wydano z rażącym naruszeniem wskazanego w podstawie prawnej zarzutu przepisu prawa karnego materialnego. Charakter tego uchybienia skutkującego zaniechaniem orzeczenia wobec skazanego obligatoryjnego świadczenia pieniężnego, powoduje, że miało ono istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku – w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze wymierzonej skazanemu za przypisany mu występki.

Bezsporne jest, że skazany przestępstwo to popełnił w dniu 8 czerwca 2015 r., tj. w czasie gdy, mocą art. 1 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 541), już obowiązywał (od dnia 18 maja 2015 r.) przepis art. 49§2 k.k. w brzmieniu nakazującym orzekanie wobec sprawcy skazanego za przestępstwo określone w

art. 178a § 1 k.k., art. 179 k.k. lub art. 180 k.k. świadczenia pieniężnego wymienionego w art. 39 pkt 7 k.k. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5 000 zł., a w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a§4 k.k., co najmniej 10 000 zł., do wysokości określonej w § 1 tego przepisu, tj. 60 000 zł. Równie niewątpliwe jest też i to, iż w dniu wydania zaskarżonego wyroku, tj. 4 grudnia 2015 r. ten przywołany przepis art. 49 k.k. już nie obowiązywał, bowiem mocą art. 1 pkt 22 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015, poz. 396) został uchylony z dniem 1 lipca 2015 r. Równocześnie jednak w art. 1 pkt 15 tej ustawy dodano art. 43a, który w § 2 stanowił powtórzenie treści dyspozycji owego uchylonego przepisu art. 49 § 2 k.k.

Poza sporem – z uwagi na przywołanie w podstawie prawnej orzeczenia o środka karnym przepisu art. 4 § 1 k.k. – pozostaje też zastosowanie przez Sąd Rejonowy wobec skazanego, w związku z przypisanym mu przestępstwem, ustawy dla niego względniejszej, to jest tej, która obowiązywała poprzednio, a więc w chwili popełnienia czynu. Sąd, tak czyniąc, miał tym samym obowiązek zastosować cały, obowiązujący w danym czasie, stan prawny odnoszący się do badanego czynu. Tak bowiem należy odczytywać słowo: „ustawa” w rozumieniu art. 4 k.k. Poza wyrażnie określonymi w ustawie wyjątkami, nie jest bowiem możliwe orzekanie częściowo w oparciu o przepisy ustawy obowiązującej poprzednio, a częściowo o przepisy ustawy nowej. Sąd musi dokonać wyboru między konkurującymi ustawami i zastosować całościowo tylko jedną z nich, tj. tę, która jest dla sprawcy względniejsza. To jest taka, której zastosowanie w konkretnej sprawie przewiduje dla sprawcy najłagodniejsze konsekwencje. W tej sytuacji, skoro Sąd Rejonowy zasadnie uznał, iż ustawą względniejszą dla skazanego była ta obowiązująca w czasie popełnienia przez niego przypisanego mu przestępstwa, to i miał też obowiązek orzekać na podstawie wszystkich – mających *in concreto* zastosowanie – przepisów tej ustawy, w tym także obowiązującego do dnia 30 czerwca 2015 r. przepisu art. 49 § 2 k.k. Zaniechanie orzeczenia na podstawie tego przepisu obligatoryjnego świadczenia pieniężnego w kwocie, co najmniej 5.000 zł. stanowi zatem rażące naruszenie tego przepisu. Nie bez znaczenia dla oceny poprawności opisanych działań Sądu pozostaje – odnotowany już - fakt istnienia również w

czasie orzekania ustawowego obowiązku orzeczenia przez Sąd – wobec M. G. jako skazanego za czyn z art. 178a § 1 k.k. – świadczenia pieniężnego wymienionego w art. 39 pkt 7 k.k. na rzecz przywołanej już wyżej Fundacji Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5000 zł.

W świetle powyższych stwierdzeń uznać należało zasadność zarzutu podniesionego w rozpoznawanej kasacji – co też skutkowało jej uwzględnieniem. Zważywszy jednak na to, że stwierdzone (i wyłącznie zarzucane) uchybienie polegało na zaniechaniu orzeczenia środka karnego, którego zastosowanie było obligatoryjne, wypada stwierdzić wadliwość wniosku, który w kasacji sformułowano odnośnie postulowanego charakteru i zakresu orzeczenia sądu kasacyjnego. W tych już przywołanych okolicznościach dopuszczalnym i celowym jest uchylenie zaskarżonego wyroku tylko w części, w jakiej nie zawiera on rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, którego zastosowanie było obligatoryjne (por. Uchwała Całej Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I KZP 21/14, Lex nr 1828151).

Ponownie rozpoznając sprawę – we wskazanym zakresie - Sąd Rejonowy uwzględni powyższe wnioski i spostrzeżenia.

Z tych wszystkich powodów orzeczono jak wyżej.

eb